

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยครั้งนี้เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ระยะที่ 2 การพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1. คำถามการวิจัย

สภาพการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

3. เป้าหมาย

ครูโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ได้รับการพัฒนาด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ที่ใช้ในการวิจัย การพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1.2.1 ครูโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ที่ทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 6 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1.3.1 นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงและได้มาจากการเลือกแบบ เจาะจง จำนวน 6 คน ดังนี้

- 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน
- 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 คน
- 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 คน

1.3.2 วิทยากร จำนวน 1 คน

1.4 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่ครูที่ปรึกษาชั้น ม.1-3

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ปีการศึกษา 2555

จำนวนนักเรียน	ระดับมัธยมศึกษา			
	มัธยมศึกษาปีที่ 1	มัธยมศึกษาปีที่ 2	มัธยมศึกษาปีที่ 3	รวม
ชาย	18	16	22	56
หญิง	7	21	14	42
รวม	25	37	36	98

5. สถานที่

โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

6. ระยะเวลาดำเนินการ

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

7. เครื่องมือ

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

8. วิธีการดำเนินการวิจัย

8.1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้าน วังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

8.2 สร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบบันทึกการสนทนา กลุ่ม ใช้บันทึกเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านวัง

โพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีส่วนประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

8.2.1 ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

8.2.2 ส่วนที่ 2 เป็นสภาพปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

8.2.3 ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาของครู เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

8.3 วิธีสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัย ได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ โดยได้ ดำเนินการ ดังนี้

8.3.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดประเด็นของการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ที่จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตด้วยการศึกษา วิธีการสร้างแบบสนทนากลุ่มจากหนังสือการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของบุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด. (2552 : 26-29)

8.3.2 จัดทำร่างแบบสนทนากลุ่ม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

8.3.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสนทนากลุ่ม ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

8.3.4 นำแบบสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ของแบบสนทนากลุ่ม ในการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. นายไพฑูรย์ ชาบัต ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษาในการวิจัย

2. นายทองใส เทียบดอกไม้ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านหนองสระพัง โนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ความเหมาะสมด้านการวัดประเมินผลและความถูกต้องทางด้านรูปแบบ

3. นายไชยยง อະการะวัง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา สติติ การวัดและประเมินผล

8.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสนทนากลุ่มตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูล

8.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

8.4.1 ชี้แจง แนะนำการใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสนทนากลุ่ม ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

8.4.2 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

8.4.3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์แปลผล โดยการตีความหมายจากเนื้อหา และสรุปผลตามประเด็นของการสนทนากลุ่ม

9. ผลที่ได้รับ

ทราบสภาพการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และความต้องการพัฒนาด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ระยะที่ 2 การพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1. คำถามการวิจัย

แนวทางการพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ควรมีแนวทางอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพ ผู้การพัฒนาที่ยั่งยืน

3. เป้าหมาย

การดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน

4. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ที่ใช้ในการวิจัย การพัฒนาครูดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย

1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ไม่ใช่ครูปรึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ที่ทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 6 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านวังโพน ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 6 คน ดังนี้

2.1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน

2.1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 คน

2.1.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 คน

2.2 วิทยากร จำนวน 1 คน คือ นายบัณฑิต ชุมแวงวาปี ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 3 การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา) เป็นวิทยากรในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ทางบวกของครูกับนักเรียน

5. สถานที่

โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

6. ระยะเวลาดำเนินการ

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

7. เครื่องมือ

7.1 แบบประเมินการดำเนินงาน

7.2 แบบประเมินบุคลิกภาพของครู

7.3 แบบบันทึกการนิเทศ

8. วิธีการดำเนินการวิจัย

8.1 จัดประชุม เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะเวลาที่ 1 มาคัดกรองสรุปสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา

8.2 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันกำหนดแนวทางและกิจกรรมพัฒนาครูดำเนินการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน และความต้องการในการพัฒนาตามข้อมูลในระยะเวลาที่ 1

8.3 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย นำกิจกรรม โครงการที่วางไว้ ดำเนินการโดยใช้ หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ ดำเนินการวิจัยไปพร้อมกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาได้พร้อมกัน มีขั้นตอนของกระบวนการ ทำงานที่เป็นวงจรการวิจัย (สุวิมล ว่องวานิช. 2543 : 13) และใช้วิธีการแก้ปัญหา 4 ขั้นตอน ตามหลักแนวคิดของ เดมิ่ง (Deming cycle) ดังนี้

8.3.1 การวางแผน (Planning) ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1) วิเคราะห์สภาพปัญหาจากการดำเนินงาน

จากการวิเคราะห์และนำปัญหาที่พบจากการสำรวจด้วยการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูจำนวน 20 คน ในปีการศึกษาที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควร ครูยังมีการปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย โดยมีสาเหตุของ ปัญหาที่สำคัญอยู่ที่ตัวครูที่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน ไม่มีการดำเนินงานตามขั้นตอน ขาด ข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล และการดำเนินงานไม่เป็นปัจจุบัน ส่วนปัญหาและอุปสรรคใน การดำเนินงาน พบว่า ครูไม่มีการติดตามแก้ไขปัญหาที่พบมีเฉพาะการให้การอบรมขั้นเบื้องต้น แก่นักเรียน และสำหรับประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนา ตนเองเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยการ ประชุมเชิงปฏิบัติการจากวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ

2) การกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกล ยุทธ์ กิจกรรมในการพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

- 2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการครู
- 2.2) การสื่อสารปฏิสัมพันธ์ทางบวกของครูกับนักเรียน
- 2.3) การนิเทศ

3) กำหนดแผนและขั้นตอนการพัฒนา

จากนั้น ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดรายละเอียดกิจกรรมการพัฒนาครูด้านการ ดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 9 แผนปฏิบัติการพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

กิจกรรม	เป้าหมาย	จำนวนวัน	ผู้เกี่ยวข้อง	การเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล
การประชุมปฏิบัติการครู	-ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	-ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา -วิทยากร	-ประเมิน	-แบบประเมินผลการดำเนินงาน	-วิทยากร -ผู้วิจัย
การสื่อสารปฏิสัมพันธ์ทางบวกของครูกับนักเรียน	-ครูมีทักษะในการสื่อสารที่ถูกต้อง -ครูได้ส่งเสริมและเสริมแรงทางบวกแก่นักเรียน	30	-ครูประจำชั้น -ครูที่ปรึกษา -ครูประจำวิชา	-ประเมิน	-แบบประเมินบุคลิกภาพของครู	-ครู -นักเรียน
การนิเทศติดตาม	-ครูได้สะท้อนปัญหา -ปัญหาได้รับการแก้ไขและพัฒนา	10	-ครูประจำชั้น -ครูที่ปรึกษา -ครูประจำวิชา	-การนิเทศ	-แบบบันทึกการนิเทศ	-ผู้อำนวยการฯ -ครู

8.3.2 การลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (Do) ดำเนินการ ดังนี้

1) ประชุมเชิงปฏิบัติการครู โดยการเชิญวิทยากรและทีมงานผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ ด้านการดำเนินงานด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกี่ยวกับการสนทนาสื่อสารปฏิสัมพันธ์ทางบวก การใช้คำพูดเสริมแรงทางบวก เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ร่วมกัน

ออกแบบ และแนวทางในการพัฒนา รวมถึงเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) การสื่อสารปฏิสัมพันธ์ทางบวกของครูกับนักเรียน ด้วยการให้ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ดำเนินการสื่อสาร สนทนากับนักเรียนด้วยการใช้คำพูดที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ ประทับใจและเกิดความรู้สึกที่ดี ในกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม

3) การนิเทศ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม เกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามกลยุทธ์ในการพัฒนา เพื่อรับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ในขณะที่มีการพัฒนาครูด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ และทำให้งานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ถูกต้องตามกระบวนการ

8.3.3 การตรวจสอบผลงาน (Check) ดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ ของผู้ร่วมการวิจัย และผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม และภายหลังเวลาปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ในการสะท้อนผลการพัฒนาว่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

8.3.4 การปรับปรุงพัฒนา (Act) ผู้วิจัย ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์สรุปผลกับผู้ร่วมวิจัย ประชุมเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดด้อย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงในส่วนที่เป็นปัญหา และพัฒนาในส่วนที่เป็นจุดเด่นหรือข้อดี เพื่อพัฒนาครูในการดำเนินการพัฒนางานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

8.4 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคู่มือที่ศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

8.4.1 แบบประเมินการดำเนินงาน เป็นแบบประเมิน เพื่อให้ครูประเมินตนเอง เกี่ยวกับการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก่อนและหลังการพัฒนาเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน

8.4.2 แบบประเมินบุคลิกภาพของครู เป็นแบบประเมินบุคลิกภาพของครู ด้านการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ การสนทนาและใช้คำพูดเสริมแรงทางบวกกับนักเรียน

8.4.3 แบบบันทึกการนิเทศ เป็นแบบบันทึกติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูหลังการพัฒนา

8.5 วิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

8.5.1 แบบประเมินผลการดำเนินงาน

เป็นแบบประเมินปลายปิด โดยได้กำหนดหัวเรื่องที่จะประเมินไว้ล่วงหน้าแน่นอนแล้ว มีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 78-79) แล้วสร้างคำถามจากกรอบแนวคิดในการวิจัย

3) นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำถามแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) นำแบบประเมินที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

5) นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

8.5.2 แบบประเมินบุคลิกภาพของครู มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและตัวอย่างคำพูดจากการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารสนทนากับนักเรียน ซึ่งเป็นคำพูดที่นักเรียนชอบและพึงพอใจ

2) สร้างแบบประเมินบุคลิกภาพของครู แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับคำแนะนำ ปรับปรุง

8.5.3 แบบบันทึกการนิเทศ มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศติดตามผล

2) ศึกษาเอกสารการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามกรอบทั้ง 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน ป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

3) สร้างแบบบันทึกการนิเทศติดตามผล แล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบบันทึกการนิเทศ ที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.1) นายไพฑูรย์ ขาปัด ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษาในการวิจัย

4.2) นายทองใส เทียบดอกไม้ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านหนองสระพัง-โนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ความเหมาะสมด้านการวัดประเมินผลและความถูกต้องทางด้านรูปแบบ

4.3) นายไชยยา อะการะวัง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา สถิติ การวัดและประเมินผล

5) ปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือในการวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
แล้วนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนาครูด้านการดำเนินดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
บ้านวังโพน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วม
วิจัย ได้ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งภาคการสำรวจสภาพปัญหาและ
ภาคปฏิบัติ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมิน แบบบันทึก
การนิเทศ วิเคราะห์โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

1.1.1 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มาตรวจสอบความถูกต้องของการ
สนทนา การให้ข้อเสนอแนะ

1.1.2 ตรวจสอบแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และสรุปผลการสนทนา

1.2 แบบประเมินบุคลิกภาพของครู

1.2.1 ตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบประเมิน

1.2.2 สรุปผลการประเมิน

1.3 แบบบันทึกการนิเทศ

1.3.1 ตรวจสอบความถูกต้องของการนิเทศ

1.3.2 สรุปผลการประเมิน โดยยึดตามกรอบงานที่กำหนด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผสมกับการวิจัยเชิงปริมาณ สำหรับ
การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ด้วยการสร้างข้อสรุปของข้อมูลจากปรากฏการณ์
ที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์
ได้แก่ ข้อมูลจากแบบประเมิน ข้อมูลจากแบบบันทึกการนิเทศ และใช้สถิติพื้นฐานในการ
วิเคราะห์ข้อมูล เช่น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ โดยการเก็บข้อมูลจากการ
สังเกต แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมินผลการดำเนินงาน แบบประเมินบุคลิกภาพของ
ครู และแบบบันทึกการนิเทศ มาวิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา พร้อมอ้างอิงข้อมูลบางส่วนที่เป็นที่มา
ของข้อสรุป ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินผู้วิจัยได้ดำเนินการ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม
คอมพิวเตอร์

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินกิจกรรมในส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 56-75) โดยจัดเป็นระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลการประเมินกิจกรรม ค่าเฉลี่ย (Mean) ยึดหลักตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด. (2553 : 135) จัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ
4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของบุญชม ศรีสะอาด. (2553 : 124) ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม